

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра міжнародного приватного права
та порівняльного правознавства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма/спеціалізація – «Міжнародне право»

Статус дисципліни – обов'язкова

Рік набору – 2017

Харків – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» спеціалізації «Міжнародне право» міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 22 с.

Розробник:

Шуміло Інеса Анатоліївна – доцент кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства, кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Комарова Тетяна В'ячеславівна – доцентка кафедри права Європейського Союзу, докторка юридичних наук, доцентка

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 3 від 7 листопада 2017 р.)

Зміни та доповнення затверджено на засіданні кафедри
міжнародного приватного права та порівняльного правознавства
(протокол № 1 від 7 вересня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____ Лук'янов Дмитро Васильович

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	13
5. Теми лекційних і практичних занять.....	15
5.1. Теми лекційних занять.....	15
5.2. Теми практичних занять.....	16
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	17
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	19

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальності 293 «Міжнародне право» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	Обов'язкова
Модулів – 3	Спеціальність – 293 «Міжнародне право»	Рік підготовки:	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 120		5 семестр	5 семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2-4, самостійної роботи студента - 6-8.	Спеціалізація – «Міжнародне право»	Лекції	Лекції
		32 год.	4 год.
	Практичні заняття	Практичні заняття	
	32 год.	6 год.	
	Самостійна робота	Самостійна робота	
56 год.	110 год.		
	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань іспит	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань іспит

Мета навчальної дисципліни – є набуття фахових знань у сфері правового регулювання приватноправових відносин з іноземним елементом та практичних навичок їх застосування у нормотворчій, правозастосовній, правоохоронній, експертно-консультаційній та педагогічній діяльності.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо сучасних концепцій міжнародного приватного права, його місця та ролі в правовій системі та розуміння перспектив розвитку міжнародного приватного права в умовах інформаційного суспільства та глобалізації економіки;

- засвоєння основних підходів і засобів визначення належного до застосування права у приватних відносинах з іноземним елементом;

- розуміння умов застосування іноземного права в Україні та підстав для відмови у його застосуванні;

- засвоєння науково-теоретичних підходів, практичних методів, прийомів професійної діяльності у застосуванні міжнародного приватного права в Україні та за кордоном;

- оволодіння навичками правової кваліфікації ситуацій у справах з іноземним елементом та вмінням складати правові висновки, заяви, позови, та відзивки на позови, скарги, звернення, договори та інші правореалізаційні акти відповідно до правил юридичної техніки, із застосуванням інноваційних технологій та стандартів інформаційної безпеки.

Пререквізити: «Економічна теорія», «Правничі системи сучасності», «Судові системи і порівняльне судове право», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Міжнародне публічне право».

Кореквізити: «Міжнародне сімейне та спадкове право», «Уніфікація правового регулювання зобов'язань в міжнародному приватному праві», «Колізійне регулювання права власності».

Постреквізити: «Міжнародний комерційний арбітраж», «Міжнародне трудове право та право соціального забезпечення», «Нотаріат та нотаріальні дії консульських установ».

Мова навчання – українська.

1. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН 1. Демонструвати знання сучасних концепцій міжнародного приватного права, його місця та ролі в правовій системі.

РН 2. Демонструвати знання та розуміння перспектив і закономірностей розвитку міжнародного приватного права в умовах інформаційного суспільства та глобалізації економіки.

РН 3. Визначати належне до застосування право а у приватних відносинах з іноземним елементом та аргументовано доводити відмову у застосованні іноземного права.

РН 4. Характеризувати правовий статус суб'єктів міжнародного приватного права: фізичних та юридичних осіб, держав та міжнародних юридичних осіб.

РН 5. Демонструвати знання та розуміння колізійних питань окремих інститутів міжнародного приватного.

РН 6. Демонструвати знання та розуміння проблеми колізії юрисдикцій у міжнародному приватному праві та засобів її розв'язання.

РН 7. Виконувати складні завдання та формулювати судження у справах з іноземним елементом, використовуючи міждисциплінарний підхід.

РН 8. Демонструвати навички правової кваліфікації ситуацій у справах з іноземним елементом.

РН 9. Вміти правильно тлумачити норми міжнародного приватного права та застосовувати їх на практиці.

РН 10. Складати правові висновки, заяви, позови, та відзивки на позови, скарги, звернення, договори та інші правореалізаційні акти відповідно до правил

юридичної техніки та нормативно-правових актів міжнародного приватного права, міжнародних торговельних звичаїв і ділових узвичаєнь.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Міжнародне право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та нестандартних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних технологій і баз даних.

ЗК 11. Здатність приймати неупереджені і вмотивовані рішення.

ЗК 15. Здатність реалізовувати функції у предметно-практичній діяльності.

Спеціальних компетентностей:

СК 3. Знання і розуміння процесів впливу міжнародного права на функціонування міжнародного співтовариства, взаємодії норм міжнародного права з іншими нормативними міжнародними системами.

СК 5. Здатність визначати поняття міжнародного публічного права, знання його особливостей у порівнянні з національним правом та міжнародним приватним правом.

СК 9. Здатність виявляти проблеми і працювати в основних сферах взаємодії міжнародного і національного права. СК 9. Здатність виявляти проблеми і працювати в основних сферах взаємодії міжнародного і національного права.

СК 19. Здатність виявляти особливості міжнародно-правового регулювання економічних відносин. СК 12. Знання міжнародних судових органів як мирних засобів вирішення міжнародних спорів.

Програмних результатів навчання:

ПРН 6. Здійснювати аналіз законодавства України на відповідність нормам міжнародного права.

ПРН 18. Виявляти знання теорії та практики міжнародного приватного права, застосування судами іноземного права, підстави і межі застосування уніфікованих та колізійних норм

ПРН 19. Аналізувати й оцінювати обставини справи, кваліфікувати правовідносини.

ПРН 20. Здійснювати контроль за реалізацією юридичних рішень, застосовувати визначені юридичні процедури контролю.

ПРН 21. Визначати межі правосуб'єктності юридичних і фізичних осіб, об'єднань, громадських організацій у конкретних правовідносинах.

ПРН 22. Володіти навичками правового оформлення суб'єктивних прав, юридичних фактів, проекти заяв, скарг та інших документів правового характеру.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права

Тема 1. Поняття міжнародного приватного права.

Предмет міжнародного приватного права. Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види «іноземного елемента» в приватноправових відносинах. Методи МПП. Колізійно-правовий метод регулювання. Матеріально-правовий метод регулювання.

Система МПП як галузі права та навчальної дисципліни. Співвідношення МПП з іншими галузями національного права та міжнародним правом. Глобалізація світового господарства та зростання ролі міжнародного приватного права.

Історія науки міжнародного приватного права. Історичні та економічні засади виникнення МПП. Норми МПП у римському праві. Розвиток науки МПП у країнах Європи. Основні концепції міжнародного приватного права у вітчизняній науці.

Тема 2. Форми (джерела) міжнародного приватного права.

Поняття та види джерел МПП. Подвійний характер джерел МПП, їх співвідношення та взаємодія. Міжнародні договори як джерела МПП. Договір як засіб уніфікації норм МПП. Значення універсальних та регіональних міжнародних договорів у сфері МПП. Багатосторонні та двосторонні договори про надання правової допомоги.

Внутрішнє (національне) законодавство як джерело МПП. Значення кодифікації норм внутрішнього права в галузі МПП, її види. Основні нормативні акти України, що містять норми МПП. Сфера застосування та структура Закону України «Про міжнародне приватне право».

Поняття правового звичаю, його види. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Роль Міжнародної торгової палати в уніфікації звичаїв, правил та термінології. Правила Інкотермс. Значення судової та арбітражної практики та доктрини у регулюванні відносин МПП.

Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику. Форми *lex mercatoria*. Сучасні тенденції розвитку джерел МПП.

Поняття та види уніфікації та гармонізації норм міжнародного приватного права. Значення членства України в Гаазькій конференції з міжнародного приватного права. Міжнародний інститут з уніфікації приватного права. (УНІДРУА). Міжнародна торгова палата. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ).

Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.

Поняття та структура колізійної норми. Загальна класифікація колізійних норм (імперативні, диспозитивні, альтернативні, кумулятивні). Класифікація

колізійних норм за формою прив'язки (односторонні та двосторонні). Кумуляція та розщеплення колізійних прив'язок.

Основні формули прикріплення. Особистий закон фізичної особи. Особистий закон юридичної особи. Закон місцезнаходження майна. Автономія волі сторін. Закон місця завдання шкоди. Закон країни суду. Закон найбільш тісного зв'язку. Закон продавця. Закон прапора.

Проблема кваліфікації колізійної норми. Основні теорії кваліфікації. Конфлікт кваліфікацій. Вирішення проблеми конфлікту кваліфікацій у національній доктрині МПП.

Застосування колізійних норм. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни. Інститут «обходу закону» в колізійному аспекті. Правила встановлення змісту та застосування іноземного права відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».

Застосування права країн з множинністю правових систем: інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії. Інститут публічного порядку в МПП. Імперативні норми закону країни суду та закону третьої держави. Взаємність і реторсії.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.

Фізичні особи як суб'єкти МПП. Поняття особистого закону фізичної особи та сфера його дії. Колізійні аспекти подвійного громадянства та безгромадянства фізичних осіб. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в МПП. Приватноправові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні.

Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним та недієздатним. Колізійні аспекти опіки та піклування. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим, та його наслідки в Україні і за кордоном.

Юридичні особи як суб'єкти МПП. Поняття «національність» юридичної особи та «особистий закон» юридичної особи. Критерії визначення особистого закону юридичної особи: місце заснування юридичної особи; місцезнаходження адміністративного центру юридичної особи; місце здійснення основної діяльності; критерій «контролю».

Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні. Організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в Україні. Представництва та філії. Транснаціональні корпорації в міжнародному приватному праві.

Особливості створення та діяльності офшорних компаній. Проблеми пов'язані з правовим регулюванням господарської діяльності компаній, розташованих в офшорних зонах.

Міжнародні юридичні особи.

Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Особливості правового становища держави в міжнародному приватному праві. Характеристика міжнародних приватних правовідносин, учасницею яких є держава.

Поняття «іммунітет держави» в МПП. Теорії абсолютного, функціонального та обмеженого іммунітету, їх вплив на формування національного законодавства про іммунітет іноземних держав.

Види іммунітету держав в МПП. Юрисдикційний іммунітет іноземної держави. Іммунітет від попередніх заходів по забезпеченню позовна. Іммунітет держави від примусового виконання іноземного судового (арбітражного) рішення. Іммунітет держави від застосування норм іноземного права. Іммунітет правочинів держави. Іммунітет власності держави. Міжнародні договори щодо іммунітету держав. Норми про іммунітет іноземної держави в законодавстві України.

Модуль 2. Власність та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Тема 5. Право власності в міжнародному приватному праві.

Особливості правового регулювання відносин власності в МПП. Колізійні питання права власності. Закон місцязнахоження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин в МПП. Виникнення та припинення права власності та інших речових прав в МПП. Колізійні питання права власності та інших речових права на рухоме майно, що перебуває в дорозі.

Правове регулювання іноземних інвестицій в міжнародному приватному праві. Правовий режим діяльності іноземних інвесторів в Україні. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.

Правове положення власності України за кордоном. Колізійні аспекти повернення національної культурної спадщини.

Тема 6. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві.

Поняття виключних прав на результати творчої діяльності за участю «іноземного елемента». Територіальний характер інтелектуальної власності та особливості її регулювання в міжнародному приватному праві. Стокгольмська конвенція Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року.

Міжнародно-правова охорона авторських прав. Уніфікація авторського права. Основні міжнародні угоди щодо охорони авторських та суміжних прав.

Поняття «промислової власності» з «іноземним елементом». Промислова власність та її міжнародна охорона. Міжнародне співробітництво та закордонне патентування прав на об'єкти промислової власності. Паризька угода про охорону промислової власності 1883 року.

Угода СОТ щодо торговельних аспектів прав інтелектуальної власності.

Тема 7. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.

Поняття та види правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину. Сфера дії права, що застосовується до правочину.

Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань в МПП. Колізійні прив'язки, що застосовуються до договірних зобов'язань з «іноземним елементом». Автономія волі сторін в колізійному праві України. Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.

Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Колізійно-правове регулювання міжнародних договорів купівлі-продажу товарів. Віденська конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів».

Загальна характеристика угод СОТ щодо міжнародної торгівлі

Позадовговірні зобов'язання в МПП. Види позадовговірних зобов'язань. ускладнених «іноземним елементом» та колізійні підходи до їх регулювання. Сфера дії права, що підлягає застосуванню до зобов'язань, які виникли внаслідок завдання шкоди.

Особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди. Особливості колізійного регулювання відшкодування шкоди, завданої іноземною державою.

Роль міжнародних угод в колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди. Гаазька конвенція 1973 р. про право, що застосовується до відповідальності виготівника. Регламент ЄС 2007 р. про право, що застосовується до деліктних зобов'язань. Представництво, довіреність та позовна давність в міжнародному приватному праві.

Тема 8. Міжнародні перевезення.

Договір міжнародного перевезення вантажу, пасажирів та багажу. Поняття міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні організації та їх роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.

Міжнародні морські перевезення. Колізійні норми кодексу торговельного мореплавства України. Типові форми чартерів. Коносамент та його юридичне значення. Брюсельська конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент 1924 г. (в ред. 1968 г.). Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. Міжнародна морська організація (ІМО).

Міжнародні залізничні перевезення. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980р. Угода про міжнародне залізничне сполучення (СМГС) 1951 р. (в ред. 1992 р.). Межі відповідальності залізниць внаслідок псування чи втрати вантажу.

Міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договори міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП від 14 листопада 1975 р. Відповідальність авто перевізника за втрату вантажу.

Міжнародні повітряні перевезення. Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28.05.1999. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО). Відповідальність авіаперевізника перед пасажирами та вантажовідправниками за невиконання умов договору.

Міжнародні річкові перевезення. Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами від 22 червня 2001 р.

Міжнародні змішані перевезення. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24.05.1980 р. Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

Модуль 3. Підгалузі міжнародного приватного права.

Тема 9. Міжнародне трудове право.

Загальна характеристика трудових відносин в МПП. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Принцип автономії волі; закон місця укладення договору; закон місця виконання трудової функції.

Міжнародно-правове регулювання праці. Роль конвенцій Міжнародної організації праці (МОП). Європейська конвенція 1977 про правовий статус трудящих-мігрантів.

Працевлаштування іноземців в Україні. Принцип національного режиму в галузі трудових відносин. Дозвільний порядок працевлаштування іноземців в Україні.

Трудові права українських громадян за кордоном. Праця громадян України за контрактом з іноземним роботодавцем. Праця громадян України за кордоном за контрактом з українським роботодавцем. Ліцензування діяльності, пов'язаної із працевлаштуванням громадян України за кордоном. Правове регулювання праці співробітників міжнародних та міжурядових організацій.

Тема 10. Міжнародне сімейне право.

Особливості правового регулювання сімейних відносин у праві різних держав. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в МПП. Колізійні норми Сімейного кодексу України. Колізійні норми двосторонніх та багатосторонніх угод про правову допомогу у цивільних, сімейних та кримінальних справах.

Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Спільний особистий закон подружжя.

Міжнародне усиновлення та його наслідки. Законодавство України в галузі усиновлення дітей громадян України іноземцями. Європейська конвенція 1967 р. про усиновлення дітей. Функції консульських установ України за кордоном в галузі усиновлення та опіки й піклування. Приєднання України до Нью-Йоркської конвенції 1956 р. про стягнення аліментів за кордоном.

Аліментні зобов'язання в міжнародному приватному праві. Порядок стягнення аліментів з батьків, що виїжджають за кордон на постійне місце проживання.

Тема 11. Міжнародне спадкове право.

Основні колізії у спадкуванні за МПП. Колізійні норми спадкового права в законодавстві України.

Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Вашингтонська конвенція 1973 року про одноманітний закон про форму міжнародного заповіту. Європейська конвенція 1972 року про встановлення правил реєстрації заповітів.

Спадкові права іноземців в Україні. Принцип національного режиму. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна. Спадкові права українських громадян за кордоном. Принцип взаємності. Роль консульських установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України.

Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

Тема 12. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.

Поняття колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві. Методи правового регулювання вирішення спорів за участю «іноземного елементу».

Принципи правового регулювання вирішення транскордонних спорів. Принцип суверенної рівності держав. Принцип взаємності. Принцип міжнародної ввічливості. Застосування закону «місця суду» (*lege fori*). Автономія волі сторін. Колізійні проблеми отримання доказів за кордоном.

Міжнародне приватне право в діяльності міжнародного комерційного арбітражу.

4. Обсяг і структура навчальної дисципліни

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
Л		ПЗ	СРС	о		Л	ПЗ	СРС
Модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права								
Тема 1. Поняття міжнародного приватного права.	8	2	2	4	8			8
Тема 2. Форми (джерела) міжнародного приватного права	8	2	2	4	8			8
Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.	14	4	4	6	14	2	2	10
Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.	14	4	4	6	12		2	10
<i>Разом</i>	<i>44</i>	<i>12</i>	<i>12</i>	<i>20</i>	<i>42</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>36</i>
Модуль 2. Власність та зобов'язання в міжнародному приватному праві.								
Тема 5. Право власності в міжнародному приватному праві.	8	2	2	4	8			8
Тема 6. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	8	2	2	4	10			10
Тема 7. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	14	4	4	6	16	2	2	12
Тема 8. Міжнародні перевезення.	8	2	2	4	8			8
<i>Разом</i>	<i>38</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>18</i>	<i>42</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>38</i>
Модуль 3 Підгалузі міжнародного приватного права.								
Тема 9. Міжнародне трудове право.	8	2	2	4	8			8
Тема 10. Міжнародне сімейне право.	14	4	4	6	10			10
Тема 11. Міжнародне спадкове право.	8	2	2	4	10			10
Тема 12. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.	8	2	2	4	8			8
<i>Разом</i>	<i>38</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>18</i>	<i>36</i>			<i>36</i>
Усього годин / кредитів ECTS	120 / 4	32	32	56	120 / 4	4	6	110

5. Теми лекційних і практичних занять

5.1. Теми лекційних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права			
Тема 1. Поняття міжнародного приватного права.	1. Поняття міжнародного приватного права.	2	
Тема 2. Форми (джерела) міжнародного приватного права	2. Форми (джерела) міжнародного приватного права	2	
Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.	3.1. Колізійні норми та особливості їх застосування	2	2
	3.2. Порядок та межі застосування іноземного права	2	
Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.	4.1. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права	2	2
	4.2. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права	2	
Модуль 2. Власність та зобов'язання в міжнародному приватному праві.			
Тема 5. Право власності в міжнародному приватному праві.	5. Право власності в міжнародному приватному праві.	2	
Тема 6. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	6. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	2	
Тема 7. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	7.1. Договірні зобов'язання в міжнародному приватному праві	2	
	7.2. Позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві	2	
Тема 8. Міжнародні перевезення.	8. Міжнародні перевезення.	2	
Модуль 3 Підгалузі міжнародного приватного права.			
Тема 9. Міжнародне трудове право.	9. Міжнародне трудове право.	2	
Тема 10. Міжнародне сімейне право.	10.1. Колізійні питання укладання та розірвання шлюбів і манових відносин подружжя в міжнародному приватному праві	2	
	10.2. Захист прав та інтересів дітей в міжнародному приватному праві	2	
Тема 11. Міжнародне спадкове право.	11. Міжнародне спадкове право.	2	
Тема 12. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.	12. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.	2	
Усього		32	4

5.2. Теми практичних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Загальні положення міжнародного приватного права			
Тема 1. Поняття міжнародного приватного права.	1. Поняття міжнародного приватного права.	2	
Тема 2. Форми (джерела) міжнародного приватного права	2. Форми (джерела) міжнародного приватного права	2	
Тема 3. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.	3.1. Колізійні норми та особливості їх застосування	2	2
	3.2. Порядок та межі застосування іноземного права	2	
Тема 4. Суб'єкти міжнародного приватного права.	4.1. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти міжнародного приватного права	2	2
	4.2. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права	2	
Модуль 2. Власність та зобов'язання в міжнародному приватному праві.			
Тема 5. Право власності в міжнародному приватному праві.	5. Право власності в міжнародному приватному праві.	2	
Тема 6. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	6. Інтелектуальна власність в міжнародному приватному праві	2	
Тема 7. Правочини та зобов'язання в міжнародному приватному праві.	7.1. Договірні зобов'язання в міжнародному приватному праві	2	2
	7.2. Позадоговірні зобов'язання в міжнародному приватному праві	2	
Тема 8. Міжнародні перевезення.	8. Міжнародні перевезення.	2	
Модуль 3 Підгалузі міжнародного приватного права.			
Тема 9. Міжнародне трудове право.	9. Міжнародне трудове право.	2	
Тема 10. Міжнародне сімейне право.	10.1. Колізійні питання укладання та розірвання шлюбів і манових відносин подружжя в міжнародному приватному праві	2	
	10.2. Захист прав та інтересів дітей в міжнародному приватному праві	2	
Тема 11. Міжнародне спадкове право.	11. Міжнародне спадкове право.	2	
Тема 12. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.	12. Колізії юрисдикцій в міжнародному приватному праві.	2	
Усього		32	6

6. *Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист реферату за ініціативи студента тощо. За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна за кожен модуль – 10 балів), що включається до підсумкової оцінки знань.

Протягом семестру студенти виконують завдання для **самостійної роботи** (опрацювання даних Єдиного державного реєстру судових рішень у цивільних та господарських справах з іноземним елементом, бази HUDOC ЄСПЛ та узагальнень судової практики; підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції та статей; проходження он-лайн курсів з міжнародного приватного права; проведення дослідження (проекту) з вузької проблематики з подальшою його презентацією тощо). Робота є індивідуальною та самостійною, а отже співавторство студентів та інші форми надання допомоги один одному не допускаються. При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою **підсумкового контролю** знань студентів з дисципліни є іспит. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за іспит, становить 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 25 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів дисципліни «Міжнародне приватне право»:

Поточний контроль			Самостійна робота студентів	Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка знань
Практичні заняття					
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3		Іспит	
max 10	max 10	max 10	max 10	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни «Міжнародне приватне право»:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті (за модуль)	Max 10	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми. можливі окремі несуттєві недоліки.
	8	Добре засвоєння матеріалу з теми. але є окремі помилки.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу. значна кількість помилок.
	2	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 10	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити. знаходити, узагальнювати. аналізувати матеріал. робити самостійні теоретичні та практичні висновки.
	8	В роботі розкрито основні положення теми. але є деякі неточності у викладанні матеріалу. теоретичні поняття недостатньо підкріплено фактичними даними.
	7	Основні положення теми розкрито. але деякі питання висвітлено неповно. Студент добре володіє матеріалом. але відсутня творчість та самостійність у дослідженні.
	5	Основні теоретичні питання висвітлено поверхнево. немає висновків або висновки не мають самостійного характеру; студент слабо володіє матеріалом.
	4	Основні положення теми висвітлено поверхнево, теоретичні положення не підкріплені фактичним матеріалом; немає висновків; студент слабо володіє матеріалом роботи.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок; немає висновків; студент не володіє матеріалом роботи.
Іспит	Max 60	1. Всебічне. систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури. рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	1. Повне знання матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою. рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.
	50	1. Достатньо повне знання матеріалу. передбаченого програмою навчальної дисципліни. за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури. рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни. розуміння їх значення для практичної роботи.

45	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
40	1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
35	1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
Min 0	1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Міжнародне приватне право» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти

1. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009#Text
2. Конвенція ООН про юрисдикційні імунітети держав та їх власності 2004 року. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_e50
3. Європейська конвенція про імунітет держав (ETS №74) 1972 р. – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_060
4. Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_391;
5. Міжнародна конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент 1924 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_221;
6. Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_391;
7. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/943-15>;
8. Угода про міжнародне залізничне вантажне сполучення (УМВС) 1951 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_011;
9. Угода про міжнародне пасажирське сполучення (УМПС) 1951 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/998_014;
10. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_234;
11. Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень 1999 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_594;
12. Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_038;
13. Варшавська конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень 1929 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_181;
14. Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами 2001 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_998;
15. Європейська конвенція про усиновлення дітей 2008 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a17
16. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2709-15#Text>
17. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
18. Кодекс торговельного мореплавства України 1995р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>

19. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>

20. Порядок здійснення захисту прав та інтересів України під час урегулювання спорів, розгляду у закордонних юрисдикційних органах справ за участю іноземного суб'єкта та України 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/581/2002#Text>

7.2. Література

Основна література

1. Міжнародне приватне право. Загальна частина. Підручник. За ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. Київ,: Алерта, 2012.
2. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. – К.: Алерта, 2013.
3. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Практикум з міжнародного приватного права та міжнародного цивільного процесу. Київ. Алерта. 2020.
4. Міжнародне приватне право. Підручник. За ред. Білоусова Є. М., Яковюка І. В. Харків: Право, 2020.
5. Міжнародне приватне право. Підручник. За ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Харків. Право, 2012.
6. Довгерт А. С. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар. Київ: Одисей, 2008.

Додаткова література

1. Виговський О.І.. Інститут цінних паперів в міжнародному приватному праві. Монографія. Київ. ВПЦ «Київський університет», 2012.
2. Даниленко Д. В. Уніфікація колізійних норм про перевезення морем пасажирів та їх багажу в міжнародному приватному праві: монографія. Київ. Фенікс, 2020.
3. Довгерт А. С. Доктрина міжнародного приватного права в Україні на зламі століть. *Право України*. 2020. № 6.
4. Довгерт А.С. Договір у міжнародному приватному праві. *Право України*. 2012. № 9. С. 226–235
5. Калакура В.Я. Міжнародне сімейне право: принципи та особливості колізійного і уніфікаційного регулювання: монографія. Київ. Алерта. 2017.
6. Кисіль В. І. Сучасні тенденції кодифікації міжнародного приватного права. *Право України*. 2014. №2.
7. Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: Монографія. Харків. Право, 2014.
8. Лук'янов Д. В., Шуміло І. А., Лукань М. О. Колізійне регулювання транскордонного спадкування авторських прав. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2020. Т. 27, № 2. С. 49-63.

9. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного та приватного права. Київ: Юстініан, 2010.

10. Михайлів М. Особливості колізійного регулювання права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві. *Право України*. 2013. № 7. С. 71-81.

11. Покрещук О. О. Правове регулювання міжнародної торгівлі у контексті норм і правил ГАТТ/СОТ. Київ. Зовнішня торгівля, 2003.

12. Ребриш Б.Ю. Колізійно-правове регулювання у сфері транскордонної недобросовісної конкуренції: європейська теорія та законодавча практика в Україні. *Право України*. 2020. № 6. С. 147-165.

13. Фединак Г. С. Визначення ознак і поняття транснаціональних корпорацій вченими у міжнародному праві та міжнародному приватному праві. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2008. №. 39. С. 586–591.

14. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж. Навч. посіб. Київ. Алерта, 2019.

15. Цірат Г.А. Міжнародне приватне повітряне право. *Право України*. 2013. № 7. С. 113-128.

16. Цірат Г.А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації. Монографія. Харків. Видавництво Іванченка І.С., 2013.

17. Черняк Ю.В. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу з розгляду сімейних спорів: Монографія. – К.: Алерта, 2018.

18. Черняк Ю.В. Інститут підсудності в міжнародному приватному праві країн Європейського Союзу та України: Монографія. – К.: Прецедент, 2008

19. Шуміло І. А., Литвиненко Д. О. Договірне спадкування в міжнародному приватному праві. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки"*. 2020. № 11.

20. Шуміло І. А., Ковпик О. Ф. Правові та етичні проблеми транскордонного сурогатного материнства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 182-186.

7.3. Інтернет-ресурси

1. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (United Nations Commission on International Trade Law) (UNCITRAL): <http://www.uncitral.org>

2. Гаазька конференція з міжнародного приватного права (The Hague Conference on Private International Law): <http://www.hcch.net>

3. Міжнародний Інститут уніфікації приватного права (International Institute for the Unification of Private Law) (UNIDROIT): <http://www.unidroit.org>

4. Інститут порівняльного права та міжнародного приватного права ім. Макса Планка (Max Planck Institute for Comparative and International Private Law): <http://www.mpipriv.de>

5. Міжнародна торгова палата (International Chamber of Commerce) (ICC): <https://iccwbo.org/>

Законодавство Європейського Союзу: <https://eur-lex.europa.eu/>

6. База даних транснаціонального права Кельнського університету. Німеччина: <http://www.trans-lex.org>

7.4. СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Міжнародного приватного права та порівняльного правознавства. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=220:mizhnarodne-pryvatne-pravo&Itemid=151

7.5. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Відкритий доступ до он-лайн ресурсів Oxford University Press, до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM).

Доступ можливий у залі правової інформації Навчально-бібліотечного комплексу (вул. Пушкінська 84-А, 3 поверх).